

‘Critici op stikstofbeleid zijn crimineel’

Eind 2024 verscheen een artikel in het tijdschrift *Criminologie* over de schade die ‘stikstof-ontkenners’ aanrichten. Meerdere wetenschappers en journalisten werden tot hun verrassing in het artikel beticht van het verspreiden van desinformatie. Het wetenschappelijke artikel was geschreven door de onderzoekers Jessica Hill en Marleen Weulen Kranenbarg van de Faculteit Rechtsgeleerdheid van de Vrije Universiteit in Amsterdam.

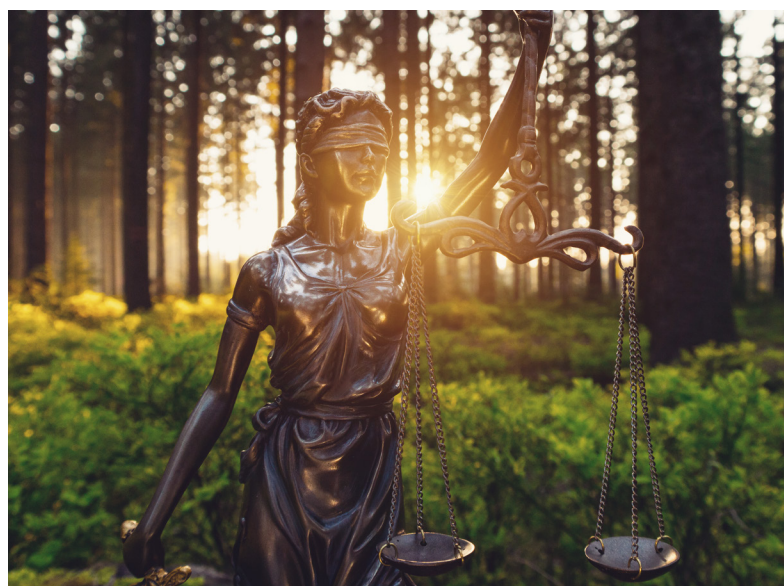
In het artikel ‘In denial: een exploratieve studie naar desinformatie rondom de stikstofcrisis’ beoordeelden auteurs Hill en Weulen Kranenbarg de kritieken op het stikstofbeleid. Kritiek van journalisten die niet werkten voor een ‘gevestigde nationale mediaorganisatie zoals NOS of Nu.nl’ werd aangemerkt als desinformatie. Ook wetenschappelijke kritiek op autoriteiten als het RIVM, werd bestempeld als desinformatie. Dergelijke kritiek is volgens de auteurs schadelijk en moet worden gezien als crimineel. De auteurs hebben de ‘groene criminelen’ geanonimiseerd opgevoerd in hun artikel. Omdat de auteurs wel uitspraken gebruikten van deze critici, waren zij gemakkelijk herkenbaar.

STAF

Er werd door Hill en Weulen Kranenbarg onder meer gerefereerd aan het onderzoeksartikel over het foutieve gebruik van het woord significant door de Raad van State. Dit artikel is gepubliceerd op de Staf-website en is geschreven door hoogleraar Ronald Meester (1e auteur), wetenschappers Jaap Hanekamp en Matt Briggs en Geesje Rotgers van Staf als 4e auteur.

Jaap Hanekamp reageert op zijn blog op het artikel. “De auteurs van ‘In denial’ hebben geen enkele inhoudelijke kennis van het stikstofdiscours. Zonder enige vorm van bewijs worden critici gecriminaliseerd op grond van vermeende ‘schade die het gevolg is van wetenschapsontkenning’. De auteurs betogen veel maar bewijzen helemaal niets; een wetenschappelijke misser. Dit artikel is een voorbeeld van de teloorgang van gedegen wetenschappelijk onderzoek.” De blog van Hanekamp werd vele duizenden keren gelezen.

Ook wetenschapsjournalist Arnout Jaspers ziet zich ‘anoniem’ opgevoerd in het artikel. “Het is duidelijk dat Hill en Weulen Kranenbarg geen idee hebben waar het stikstofvraagstuk over gaat, en dat ze dat ook geen snars interesseert. Het gaat ze alleen maar om labels plakken en ‘guilt by association’”, schrijft hij op Twitter.

GROENLINKS

Opvallend is de functie van Jessica Hill bij Groen Links. Zij is digitale media manager en verantwoordelijk voor de online communicatie van GroenLinks in de Bevelanden (Zeeland). Bij haar profiel motiveert zij haar keuze voor GroenLinks: “[...] Daarnaast is het een partij die de klimaatcrisis en biodiversiteitscrisis al heel lang serieus neemt en zich stevig hierover uitspreekt. Deze idealen spreken mij aan.” Ligt hier haar motivatie om critici op het stikstofbeleid in een wetenschappelijk artikel te criminaliseren? Er gebeurt dan iets opmerkelijks. Hill wordt van de GroenLinks-website gewist. Hill weigert zelf commentaar, de woordvoering loopt via de VU. “Met betrekking tot de onbezoldigde nevenfunctie van Jessica Hill bij GroenLinks, was de informatie die nog op de website stond van de partij niet up to date. Deze informatie is inmiddels aangepast.”

DUBBELROL

Heeft dit artikel wel de juiste procedure doorgelopen voor peer review? Het artikel was gepubliceerd in een speciale thema-uitgave van het tijdschrift *Criminologie*. Voor thema-uitgaven geldt een andere procedure, zo blijkt uit de opgevraagde auteursinstructies. Er wordt hier gewerkt met een themaredactie, die collega’s in het vakgebied verzoekt om artikelen in te sturen. De (thema) redactie becommentarieert en beoordeelt vervolgens de manuscripten op kwaliteit en beslist over publicatie met hulp van reviews.

In dit geval blijkt de themaredactie te bestaan uit Weulen Kranenbarg en twee andere onderzoekers. Weulen Kranenbarg is dus verantwoordelijk voor de artikelen die in het themanummer staan, alsook voor de beoordeling van de inhoud van de artikelen. Het lijkt erop dat Weulen Kranenbarg een dubbelrol vervulde bij de totstandkoming van het ‘In denial’-artikel. Ook nu is het de VU-woordvoerder die de vraag hierover beantwoordt. De dubbelrol wordt ontkent.

Staf overweegt verdere stappen.